

(כל הזכויות שמורות)

פרשת לבון עלולה לצוף מחדש, למחרת הבחירות, כאי שר תינתן לאויבי לבון בפעם הראשונה ההודמנות להתנכר לאיש אישית. אחרי הבחירות יאבד לבון את חסינותו כחבר-כנסת, ויריביו עתידים לתבוע ממנו להציג את תיק המיסמכים הסודיים עליו דיבר - מתוך חשבון כי החזקת מיסמכים כאלה בידי אורח פרטי מהווה עבירה על חוקי בטחון המדינה. כדי לקדם תרופה למכה, נסעו פנחס לבון ולוי יצחק הירושלמי לחוץ-לארץ, שם יפקידו את המיסמכים הסודיים במקום בטוח.

אין להתיימשך מן הרעיון של הקמת גוש משולש מפ"מ - אחרת העבודה-לבון. נסיון מחדש בכיוון זה ייעשה אחרי הבחירות.

החשבון: כמה גורמים, שסברו כי יוזמה זו, ערב הבחירות, לא תעורר אמון, מאחר שתיישב לתימון-בחירות גרידא, עשויים לבחון את ההצעה מחדש לאחר מכן, באווירה שקטה יותר.

מפא"י תסלק מהכנסת את השייך הדרוזי לביב אביר רוכן, שנכח מבעם הרשימה הערבית השיתוף-האהווה הקשורה למפא"י. לאחרונה ביקרו אצל השייך הדרוזי בעוספיה, אבא חושי, ראש המחלקה הערבית של מפא"י, וחזונו אמנון לין, העומד בראש לישכת העבודה הערבית, הודיעו לו על כוונתם להעמיד הפעם בראש הרשימה את כמאל מנצור, בנו של ראש המועצה בעוספיה. אביר-רוכן, שויתר בשעתו על ראשות המועצה

תמורת המקום בכנסת, קיבל הלם, נלקח לבית החולים הכרמל בחיפה. חושי, שחיסל את רוכן, ציין תמיד בגאווה כי שייך זה הסתירו בביתו בעת שברח מהבריטים בשבת השחורה.

בפעם הראשונה תה תעשה מפא"י בבחירות אלה נסי יון להקטין את מספר רשימותיה הערביות. בתיווכו של אבא חושי התאחדו שתי רשימות ערביות לאחת, ולכנסת החמישית יופי עורק שתי רשימות גירות מפא"י.

יתכן מאד ש" לא יחול כל שינוי ברשימת מועמדי מפא"י לכנסת. כל האישים אחרי פנחס לבון יוזוו במקום אחד,

ולטוף הרשימה יצורף הפרופסור קציר, אם יס' כים לכך. כל מאמציו של ביג'י לצרף את פרופסור שוראקי לרשימה נתקלו בהתנגדותם של אנשי לבון, שלא רצו באיש נוסף מחברו רת החצר ברשימה.

בעוד שרוב המפלגות יפתרו את בעיות היצוג של עדות המזרח בקלות יחסית, תמשך בעיה זו להטריד את הליברלים עד לרגע האחרון לפני הרכבת הרשימה שלהם. הסיבה העיקרית היא שדווקא הליברלים עוררו תיקוח בקרב העסקנים הספרדיים, ומשראו אלה כי הבטחות המפלגה אינן עומדות בלחץ החוגים הוותיקים יותר של המפלגה, החלו מאיימים בעזיבה הפגנתית.

מפא"י תנצל תסימה זו, בין השאר עליידי פירסום כרוז בחתימת אליהו סיטון, איש הפרוציה הספרדית העולמית, נגד הליברלים. באותו זמן תצביע מפא"י על החלק הניכר ששריינה לספרדים ברשימתה.

התימנים בכל זאת יגישו רשימה משלהם. הפלג הקנוי בידי מפא"י האשים את הוי"ר הליברלי של התאחדות התימנים, משה מקייטיג, בפעולה נגד האינטרסים של עדתו. מקייטיג הצהיר כי לא יפריע להגשת רשימה עדתית, נתן בכך אור ירוק לצעד שעלול לסכן את זכותה של המפלגה הליברלית לאות "ל".

מקרה גדולה עומדת לפרוץ במועצת עיריית תליאביב בעניין קרקעות עבר הירקון. עיריית תליאביב הרשמה לחברת מקורות ולחברת פיתוח תליאביב להקים בנייני משרדים ענקיים באזור זה. למרות התקנות העירוניות הקובעות שהשטח נועד למגורים בלבד, מפלגות האופוזיציה יתקפו את מדיניות הבינוי ההופכת, איזור מגורים שקס לאיזור עסקים חסר-מנוחה.

צפה לשיתופם של כדורגלנים זרים נוספים בקבוצת בית"ר תליאביב בעונת הכדורגל הבאה. מלבד שני השחקנים הדרום-אמריקאים שצורפו לקבוצה, יצורף אליה כדורגלן צעיר שקבוצת ונסיה בספרד יתכן שיגוישו עוד שחקנים על מנת להבטיח את חזרתה של בית"ר לליגה הלאומית בעונה הבאה.

האשמות המזרות ביותר יועדו בקרוב נגד איגוד שופטי הכדורסל בצפון. לפי האשמות אלה, עושים שופטי הכדורסל הצפוניים הכל כדי להבטיח את עלייתה של קבוצת מכבי חיפה מליגה א' לליגה הלאומית בכדורסל. על-ידי כך מקווים הצפוניים להגביר את השפעתם בליגה הלאומית, להשיג תוארים של שופטים בינלאומיים עבור חברי האיגוד הצפוני, המרגישים את עצמם מקופחים לעומת חבריהם מהדרום.

העם

בקיעים ראשונים

המדיניות של מדינת ישראל אינה נקבעת בממשלה, אף לא בכנסת או בבחירות. היא נקבעת ברוחם של קומץ אנשים, המרוכזים סביב דויד בן-גוריון. זה מוסד אשר אינו קיים רשמית, שאיש לא בחר בו, שהחל-פיתוי מתקבלות בשיחות פרטיות, בשעת נסיעה במכונית או בעת טעוה במיסעדה. במוסד זה צפויים עתה ועד עולם קשים. במשך 13 שנה העמידה ישראל פנים כי אילו אין בעיית-הפליטים קיימת כלל, תחילה אמרה שו המצאה ערבית. לאחר מכן טענה שנתקיימו חילופי-אוכלוסין. פעם אחרת טענה כי הפליטים הסתדרו זומן, כל כמה חודשים זכו האזרחים לידיעות מעודדות כי מדינות העולם מצודות סוף-סוף בעמדת ישראל. אולם בעיית-הפליטים נשארה קיימת. סכר מול הים. עד כה היה זה מכשול ראשון בירושלים: אסור להסכים אף להחזרת פליט ערבי אחד. בעיני המדינאים הישרא-

"איך אפשר להפטר ממנו?"

ליים, הצטיירה עמדה זו כמו סכר מול ים גועש - והיה כי ייפתח אף הגיק הקטן ביותר, יתמוטט הסכר כולו. על כן הושקע קולם של כל הגורמים הישראליים שדגלו בהחזרה חלקית של ה-פליטים. ראשי המדינה הגדירו אותם כי בוגדים, הנוצעים סכין בגב המדינה. לדב-ריהם, היו הערבים מתיישבים זמנים משיבה לישראל, לולא נשמעו מדי פעם דיבורים, בישראל עצמה, על אפשרות של פשרה. אומנם, פעם הציע משה שרת את החזר-תם של 100 אלף פליטים, תמורת ויתור על השאר, אך הצעה זו נעשתה רק כאשר היה ברור כי הערבים לא יסכימו לה. ר-ישראל ביטלה אותה למחרת היום. אתגר לזקן. עתה מתברר כי כל זה היה לשווא. בסכר הישראלי החלו מתגלים נקיקים ראשונים, המתרחבים במהרה.

הדבר החל בהכרתו של בן-גוריון בנייר-יורק, הי הגיע לכלל הסכמה עם הנשיא קנדי - אחרי שנודע כי קנדי רוצה להחזיר זיר לישראל רבע מספר הפליטים, לקלוט את השאר בארצות-ערב ומעבר לים. אומנם, בן-גוריון הכריז זאת מתוך תקווה שצמצם ההכרזה יסכל את ביצוע התוכנית - אולם ההסכמה נרשמה בבירות העולם והמרחב. בשובו ארצה, נסתבר כי הסכמת בן-גוריון לא היתה מילולית בלבד. בן-גוריון אינו דוגל עדיין בהחזרת הפליטים, אך הוא פוסח על שתי הסעיפים, כאשר נצריה ה-בטחוניסטיים תובעים את הממשלה הקו ה-נוקשה, ואילו היוצעים הימפלומאטיים מני-הזרים כי ישראל מתקרבת לשואה מדינית. בישיבת מרכז מפא"י קם השבוע משה דיין, זרק אתגר בפני "הזקן", שהוא סוגר לו בגלוי ובו לו בסתר. "מה היא עמדת המפלגה בעניין הפליטים?" שאל בשאלתא רשמית. גימגם מזכיר-המפלגה, יוסף אלי-מוגי: "עמדת המפלגה הובעה על-ידי דויד

בן-גוריון בתשובתו (לגירסה הכוזבת של) נאום בורגיבה, קבע שאף ערבי לא יחזור." אלא שעתה לא ברור עוד אם דויד בן-גוריון עצמו מאמין בכך.

מדיניות

מאלטה-יוק!

אחד הסיפורים הידועים ביותר במרחב נוגע לאמיר-אל-כבר (אדמירל) התורכי ש-שלח לכבוש את האי מאלטה. מאחר וירא היה להיכנס לקרב עם האויב, שט האדמי-ראל זמן מה בים הפתוח. אחר כך שב אל הסולטאן ודיווח לו: "מאלטה - יוק!" (מאלטה איננה!).

קברניטי המדיניות הישראלית דומים מאד לאדמירל זה.

מהדרות הטרנאנדיה. מה שקורה עתה ביחסי ישראל-מאלטה דומה להצגה מחוששת של מחזה טראגי שכבר הוצג פעם. במהדרה המקורית הוא נגע לאי ים-תיכוני אחד: קפריסין.

המחזה הקפריסאי היה בשלוש מערכות: מלחמת-השיחרור הקפריסאית. כאשר ממשלת ישראל דחתה כל דרישה להושיט עזרה ללוחמי-השיחרור. תחת זאת עזרה ישראל למדכאים הבריטיים, אירחה בארץ את החיילים הבריטיים שחנו בקפריסין.

שיחרור קפריסין. כאשר ישראל עש-תה מאמץ נואש להתקשר עם הממשלה ה-חדשה. מאמצים אלה נשאו פרי, וקפריסין הכירה בישראל, קשרה עימה יחסי-ידידות.

הפיכת קפריסין לגורם בינלאומי פי-עיל. בשלב זה, הגמצא עתה בראשיתו, מת-קרבת קפריסין לרעם. נשיא קפריסין חתם על הודעה אנטי-ישראלית, ישראל לא הוד-מנה לתערוכה בניקוסיה, קפריסין לא מינתה שגריר בישראל (העולם הזה 1239).

כי ברגע שהבין הארכיבישוף מאקאריוס כי עליו לבחור בין ישראל ובין הגוש ה-נייטראליסטי, לא ראה כל צורך להקריב את האינטרסים שלו למען מדינה שלא הו-שטה לו עזרה כשהיה זקוק לכך ביותר.

ידידות לעד. השבוע נסתבר כי אותה טראגדיה מתחילה עתה במאלטה. הבשורה הובאה על-ידי כתב מעריב, אורי דן, ש-נלהה ככתב צבאי לצוללות הישראליות, שחננו במאלטה כאורחות רשמיות של מספד הצי הבריטי באי - המסמל בעיני 315 אלף תושבי מאלטה, את המשעבד הור. השבוע פירסם הכתב דו"ח מאלף על שהותו באי. דן נפגש עם דום מינטוף, מי שהיה ראש-ממשלת האי מטעם מפלגת-העבודה, סולק ממשרתו על-ידי הבריטים, כאשר דרש עצ-מאות לארצו. מינטוף השתמש בהודמנות זו כדי להגיד למנהיגי מפא"י, אותם הוא מכיר היטב, כמה מילים כורבנות.

תעזרו לנו, קרא מינטוף, "ואז תהיה מאלטה ידיתכם לעד. אסור לכם להסתפק במילים יפות. אין זאת תוכמה לבוא ולבקש ידידות אצל מדינה אחרי שהיא עצמאית!" למה זקוקה מאלטה? מינטוף הבחיר גם זאת: לתמיכה במאבק הבינלאומי, למכוונת דפוס, לתחנת-רדיו - "ויותר מכל, לתמי-כה מוסרית." ישראל סירבה, ומינטוף גם יודע מדוע: "ידידתכם הטובה ביותר היא צרפת. קשרים הדוקים לכם עם אנגליה."

עדות האשה. מינטוף כבר הסיק את המסקנה ממצב זה. שלוש פעמים ביקר אצלו גמאל עבד אל-נאצר. בפעם השלישית, לפני מספר חודשים, השתתף בחגיגה אפרו-אסיאתית בקאהיר, כדי לבקש ממנה עזרה למלחמת-השיחרור של מאלטה. התעידה הבי-עה תמיכה רשמית - ותמורת זאת חתם מינטוף על הצהרה אנטי-ישראלית.

מינטוף גם בדבריי-ביקורת. הוא משוכנע כי המיכשול בדרך ההנהב הישראלית-ערבית אינו בצד הערבי, אלא דווקא בצד הישראלי. אמר הוא לדן: "אינני רואה כל סיכוי שתגיעו לידי הידברות (עם עבד אל-נאצר), אם לא יקרה אחד משני הדברים: או שינוי בשדה המאבק הבינלאומי, או שינוי קיצוני במדיניותה של ישראל." מינטוף חייב לדעת אם אכן כך הדבר - כי היה זה הוא אשר השיג מעבד אל-נאצר לפני חמש שנים הסכמה מפורשת להיפגש עם משה שרת - פגישה שלא נתקיימה באשמת שרת."

דרישה שהועלתה, בין השאר, על-ידי העולם הזה.

בין השאר, מזכיר כי אכל ארוחת-צהריים בחברת אשתו האנגליה של מינטוף, שהיתה נוכחת בשיחת בעלה עם עבד אל-נאצר, בה הוסכם על הזמנה לשרת. עדות זו מעמידה את הכחשתו של שרת באור נגום עוד יותר.